

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 76 0 К 020212 18 Квлз
Бања Лука, 21.05.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Весне Антонић као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића и Горане Микеш, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног С.К., због кривичног дјела изнуде из члана 242. став 1. Кривичног закона Републике Српске у стицају са два кривична дјела изнуда у покушају из члана 242. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости који је поднио бранилац осуђеног, адвокат С.П. из Б.Л., против правоснажних пресуда Основног суда у Новом Граду број 76 0 К 020212 16 К од 27.01.2017. године и Окружног суда у Приједору број 76 0 К 020212 17 Кж од 12.10.2017. године, у сједници вијећа одржаној дана 21.05.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Граду број 76 0 К 020212 16 К од 27.01.2017. године, оглашен је кривим С.К. због кривичног дјела изнуде из члана 242. став 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12, 67/13, у даљем тексту: ЗКП РС) у стицају са два кривична дјела изнуде у покушају из члана 242. став 1. у вези са чланом 20. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), за која дјела је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 16 (шеснаест) мјесеци, у коју казну му је, на основу члана 44. КЗ РС, урачунато вријеме проведено у притвору. Истом пресудом, на основу члана 108. став 3. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ бр. 53/12, 91/17 ЗКП РС) оптужени је обавезан да накнади штету оштећеном Р.П. у износу од 2.000,00 еура, односно у протувриједности од 3.890,00 КМ, док је оштећени Г.Ј. са имовинскоправним захтјевом упућен на парнични поступак. На основу члана 99. ЗКП РС, оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 1.009,30 КМ и паушал у износу од 300,00 КМ, а све у року од 30 дана од дана правоснажности пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца у Бањој Луци, тада оптуженог и његовог браниоца, Окружни суд у Приједору је пресудом број 76 0

К 020212 17 Кж од 12.10.2017. године одбио као неосноване те жалбе, те потврдио наведену пресуду Основног суда у Новом Граду.

Против наведених пресуда, бранилац осуђеног је благовремено поднио захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев), због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС и због повреде Кривичног закона. Приједлог Захтјева је да се преиначе обје пресуде и осуђени ослободи од оптужбе или да се исте укину и предмет врати на поновно одлучивање.

У одговору на Захтјев Републички јавни тужилац мр Ненад Врањеш је предложио да се захтјев одбије као неоснован.

Приликом одлучивања о Захтјеву овај суд се, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, при испитивању правоснажне пресуде ограничио само на оне повреде закона на које указује подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Одредба члана 350. ЗКП РС прописује да се овај ванредни правни лијек може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) овог закона (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. овог члана. Тим ограничењима је искључена могућност улагања овог правног лијека ако није кориштено право побијања пресуде жалбом, као редовним правним лијеком, а када су у питању означене повреде материјалног и процесног закона, на ове основе побијања пресуде се није могуће позивати у захтјеву ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Коначно, ограничењем прописаним у ставу 3. истог члана, се искључује могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У оквиру приговора заснованом на тврдњи о повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, захтјевом се истиче да је осуђеном повређено право на одбрану на начин што се правоснажна пресуда искључиво или у претежном дијелу заснива на исказу свједока Р.П. који је дат у истрази.

На напријед наведеним приговорима подносиоца Захтјева, не може се, по оцјени овог вијећа, темељити тврдња о повреди права на одбрану, као битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Наиме, право на одбрану садржано у принципу „једнакост оружја“ који манифестује једнак процедурални положај странака током суђења, обухвата читав спектар процесних права која оптуженом обезбеђују једнаке процесне могућности током поступка у припреми и представљању случаја који је предмет оптужбе. То право на одбрану првенствено обухвата (али се не ограничава) на следећа права: право на довољно времена и одговарајуће могућности за припремање одбране, право да позива и испитује свједоке, право на ангажовање вјештака, право присуствовања суђењу, право приступа документацији и другим доказима који му могу помоћи у припреми одбране, право на браниоца, те право

на присуствовање расправи у жалбеном поступку на којој је присутан тужилац. Повреда ових права, али и других права оптуженог која су у функцији осигурања једнаког процесног положаја странака током суђења, представља посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која има за посљедицу укидање пресуде донесене уз ове повреде поступка. Због посебног значаја ових права, која су у основи права на правично суђење гарантованог чланом 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, повреда права на одбрану је једини облик битне повреде одредаба кривичног поступка, прописан наведеном законском одредбом, који представља основ за подношење захтјева за заштиту законитости, као ванредног правног лијека.

У конкретном случају, Захтјевом се поставља теза да је у поступку доношења правоснажне пресуде повређено право на одбрану осуђеног на начин што се пресуда искључиво или у претежном дијелу заснива на исказу свједока Р.П. из истраге.

Супротно таквом ставу, овај суд налази да нема основа за тврдњу, изнесену у захтјеву, о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка која се манифестује у облику повреде права на одбрану, усљед прихватања и заснивања пресуде на исказу овог свједока. Наиме, са једне стране, овај свједок је саслушан и на главном претресу пред првостепеним судом, па је одбрана имала могућност да истог испита унакрсно (што је и учинила), а тужилац је приликом саслушања овог свједока користио записник о његовом саслушању из истраге, након чега га је приложио као доказни материјал, у смислу одредбе члана 288. став 1. ЗКП РС. Са друге стране, супротно наводима из Захтјева, побијане пресуде се не заснивају искључиво или у претежном дијелу на исказу овог свједока из истраге, већ једним дијелом и на његовом исказу датом на главном претресу пред првостепеним судом, али и на многобројне друге доказе, такође, изведене на главном претресу.

Неосновани су и наводи из Захтјева да је повређено право на одбрану осуђеног на начин што се пресуда заснива на незаконитим доказима.

Супротно таквом ставу, овај суд налази да нема основа за тврдњу, изнесену у захтјеву, о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка која се манифестује у облику повреде права на одбрану, усљед прихватања и заснивања пресуде на незаконито прибављеном доказу.

Наиме, повреда одредаба кривичног поступка у облику заснивања пресуде на доказу на коме се по одредбама овог закона не може заснивати пресуда, предвиђен је у члану 311. став 1. тачка з) ЗКП РС и исти не представља законски основ за подношење овог ванредног правног лијека, нити се оваква мањкавост пресуде (и у случају да је пресуда захваћена таквом повредом поступка) може подвести под повреду права на одбрану, с обзиром на то да повреда права на одбрану манифестује посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка предвиђен у члану 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Надаље, супротно наводима из Захтјева, измјеном предметне оптужнице од стране тужиоца током првостепеног поступка, није повређено право на

одбрану осуђеног јер је тужилац у смислу одредбе члана 290. ЗКП РС, овлаштен да, ако оцјени да изведени докази указују да се измијенило чињенично стање изнесено у оптужници, на главном претресу, измијенити оптужницу, у ком случају се не врши потврђивање оптужнице. Притом, тужиоцу није потребна дозвола за овакву процесну радњу, већ је довољна његова нова субјективна оцјена доказа.

Исто тако, неосновани су и приговори из Захтјева, којима се истиче да је првостепени суд повриједио право на одбрану осуђеног на начин да је прекршио одредбу члана 3. став 2. ЗКП РС. Ово с тога што, по оцјени овог суда, првостепени суд, према разлозима у образложењу побијане пресуде, није имао сумње у погледу било којег доказа у корист или на штету одбране, због чега, супротно наводима из Захтјева, није прекршен принцип „in dubio pro reo“, садржан у цитираној законској одредби, па с тим у вези није повријеђено ни право на одбрану осуђеног.

У оквиру приговора заснованом на тврдњи о повреди Кривичног закона, образложење Захтјева се односи на аргументе подносиоца Захтјева о погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању, због погрешне оцјене изведених доказа на главном претресу. Међутим, како погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање не представља законски основ за подношење захтјева за заштиту законитости, то су ирелевантни приговори таквог карактера при одлучивању о овом правном средству, а повреда Кривичног закона као основ побијања пресуде, подразумјева да су у тој пресуди потпуно и правилно утврђене одлучне чињенице, а да је правилном примјеном закона на такву чињеничну основу, требало донијети другачију одлуку. Према томе, како се захтјев за заштиту законитости у смислу цитираних одредби из члана 350. ЗКП РС не може улагати по основу чињеничних недостатака правоснажене пресуде, то је и у овом дијелу поднесени Захтјев неоснован.

Из наведених разлога овај суд је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС, одлучио као у изреци пресуде, те је захтјев браниоца осуђеног одбијен као неоснован.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Весна Антонић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић